

Caracterizarea personajului Comisul Ionita din opera Hanu-Ancutei scrisa de Mihail Sadoveanu-a doua parte

Ochiul lui era aprig si neguros, obrazul cu mustata tusinata parea ca rade cu tristeta".
Daca numele Ancutei declanseaza neaparat imaginea/evocarea hanului, cu care face pereche inseparabila, marca distinctiva a comisului Ionita este calul "vrednic de mirare", care era "calul din poveste, inainte de a manca tipsia de jar. Numai pielea si ciolanele!".

Iapa din iapa cea batrana, ea deschide seria marturisirilor din volum. In povestirea Iapa lui Voda comisul se prezinta singur, cu necazurile sale "de atunci": "eu, de neamul meu, sunt razas de la Draganesti, din tinutul Sucevei. Dar asezarile mele sunt nestatornice si dusmanii mei au colti lungi si ascutiti. Am o pricina, cinstite boierule, care nu se mai istoveste". Pricina este de ordin social, o nedreptate pe care o suporta comisul din partea unui "corb mare boieresc", dar Sadoveanu alege fericit solutia trecerii istoriei de tip social in anecdotice, facand astfel povestirea aceasta potrivita pentru a deschide calea rememorarilor.

Ajuns acum, in planul imediat al inventiei naratoriale, "stalp" al adunarii, prezidand cu dezinvoltura ceremonia adapostita de han in aceasta vreme "a petrecerilor si a povestilor", razesul cu mustata tusinata isi dezvaluie cu acelasi farmec dulceata ceremonioasa a vorbirii, acum ca si "atunci": "Caci pricina noastra de judecata a pornit, cinstite boierule, dinainte de Voda Cali-mah. S-au avut infatisare, si s-au dus la divanuri randuri de oameni, si s-au facut cercetari si hotarnice, si s-au cerut marturii cu juramant, s-au murit unii din neamul nostru judecandu-se si s-au nascut altii tot pentru judecata, si iata, nici in zilele mele nu s-a gasit inca dreptatea..."

Prezenta permanenta si lider informai al adunarii de la hanul Ancutei, gata mereu sa spuna o poveste si mai strasnica decat cea cu Iapa lui Voda, comisul ar fi putut "performa" si o a doua "poveste".

Aceasta ar fi fost insa o exceptie, si exceptia nu putea fi acceptata, caci ar fi dereglat structura constituita a strategiei narrative. Comisul are insa, ca personaj liant, datoria de a deschide, dar si de a inchide textul. Ultimul act este simptomatic pentru eroul nostru si pentru arta narativa sadoveniana. Mai intai, Iapa cea slaba a comisului, spirit ocrotitor al adunarii, necheaza in acel ceas "necurat", incat "demonul trecu in pustietatile apelor si codrilor, caci nu l-am mai simtit", iar timpul real si cel al "povestii" se unesc pana la contopire. Atunci intervine cvasinemiscarea: "Unii dormeau chiar unde se aflau, franti si rasuciti.

Si comisul Ionita insusi, dupa ce a cuprins de dupa grumaz pe capitanul Neculai sarutandu-l, a uitat cu desavarsire ca trebuie sa ne spuie o istorie cum n-am mai auzit". Finalul este insa si o deschidere, caci, sub prezidenta acceptata a cinstului comis, sirul povestilor va continua. Spiritul eleat care domina planurile narrative se imbina, prin imaginea comisului, cu spiritul deschis, heraclitic, al acestei proze sadoveniene.